

— desid. जिहासति *verlassen* —, *aufgeben wollen*: देशमिमम् DAṢAK. 74, 8. मर्त्यलोकम् BUĀG. P. 3, 4, 26. स्वदेहम् 4, 4, 26. 10, 60, 57. 11, 8, 28. मुहूर्तः 1, 8, 37. यथाः 8, 20, 13. *verschmähen w.*: व्रीहीन् Spr. (II) 2635. *entgehen w.*: दुःखम् SARVADARṢANAS. 103, 16. WILSON, SĀMBAJAK. S. 10. दुःखं जिहासितम् 8. — Vgl. जिहासा fg.

— intens. जेहीयते P. 8, 4, 66. 116. VOP. 20, 4. जेहीति, जेहीति 20, 18.

— अय med. *zurückbleiben* so v. a. *das Ziel nicht erreichen* AV. 18, 3, 73. अयक्याय *verlassend*: मथुराम् HARIV. 6403. Jmd MBh. 1, 3339. 3, 2961. VIKR. 33, 13. BUĀG. P. 5, 1, 39. 2, 19. *meidend* Spr. (II) 3612. *ablegend*: स्त्रीत्रयम् HARIV. 11835. *sich befreiend von*: शृणानि MBh. 12, 173. *mit Hintansetzung von* ÇĀK. 143. Spr. (II) 7279. BUĀG. P. 1, 9, 37. *abgesehen von* KUSUM. 16, 18. fg. *mit Uebergang* —, *mit Ausnahme von* RAGH. 9, 19. — pass. *abnehmen*: बलम् SUÇR. 1, 19, 16. — Vgl. अयक्यान, अयक्यानि (dieses gehört mit Sicherheit hierher, das erstere vielleicht zu 1. हा).

— व्यय *verlassen, aufgeben*: प्रजा धर्मं च कामं च व्ययक्याय HARIV. 900 nach der Lesart der neueren Ausg.

— अय *verlassen, zurücklassen*: रयिं न कश्चिन्ममूर्वां अवाकाः RV. 4, 116, 3. मा सो अस्मां अयक्याय परागात् TS. 5, 7, 9, 1. *aufgeben, fahren lassen*: प्रद्वकर्म तु यः कुर्याद्वक्याय स्वकर्म च MBh. 13, 6208. — pass. *zurückbleiben*: अयक्यासकित्तास्तत्र न कश्चिद्वक्यायते MBh. 3, 11558. *nicht zum Ziele kommen*: विदेवस्ते यज्ञो ऽवक्यास्यते KĀṬB. 26, 9. *im Stich gelassen werden von* (abl.): अयक्याये सखिभ्यः RV. 10, 34, 5. *bei Seite gelassen* —, so v. a. *übertroffen werden*: विक्रमश्चैव वेगश्च ते न तेनावक्यायते। बलं बुद्धिश्च तेनश्च सत्त्वं च R. 5, 2, 11. — caus. *zurückbleiben machen*: मा यामादस्मादप्यं जीह्वियो नः so v. a. *lass uns in diesem Lauf nicht dahintenbleiben* RV. 3, 53, 19.

— व्यय *verlassen, aufgeben*: ब्राह्मणां व्ययक्याय तम् MBh. 3, 13661. प्रजा धर्मं च कामं च HARIV. 900.

— समव *verlassen, meiden*: समवक्याय गुरोश्चरणाम् BUĀG. P. 10, 87, 33.

— आ scheinbar RĀGA-TAR. 4, 654, da mit der ed. Calc. काङ्क्षितापगमा जङ्गुः zu lesen ist.

— अया, absol. क्याय Jmd *verlassend* MBh. 1, 4946. *mit Hintansetzung von* 3, 2963. HARIV. 570. *mit Ausnahme von* MBh. 3, 11982. 4, 1484. 14, 2832. eine durch das Metrum bedingte Verlängerung von अय, nicht अय + आ.

— समुद्, समुज्जङ्गुः MBh. 8, 2611 fehlerhaft für समुज्जङ्गुः, wie ed. Bomb. liest.

— उप pass. *abnehmen, sich verringern*: येषां त्रिवर्गः (so ed. Bomb.) कृत्येषु वर्तते (wohl वर्धते zu lesen) नोपक्यायते MBh. 13, 2028.

— नि pass. *den Kürzern ziehen, unterliegen*: नि हीयतामतिपात्रस्यं यष्टा RV. 6, 32, 1. नि हीयतां तन्वाइं तनां च 7, 104, 10. — partic. निहीन s. bes. und füge Spr. (II) 4888 hinzu. MBh. 3, 578 liest ed. Bomb. विहीन.

— निम्, partic. निर्हाण in अनिर्हाणार्च adj. = संपूर्णयाज्ञ्यापाठोपेत wo bei an der Recitation der (Jāg'jā-) Verse Nichts fehlt AV. Bn. 3, 7.

— परि 1) Jmd *verlassen*: वैदेहीं परिक्याय R. GORR. 2, 16, 31. तं परिक्यातुम् BUĀG. P. 11, 29, 46. *Etwas aufgeben*: परिक्यातुकाम (परिक्यार° ed. Bomb.) sc. die Herrschaft MBh. 4, 303 (304). *unterlassen*: यथाक्तान्यपि कर्माणि परिक्याय M. 12, 92. so v. a. *nicht beachten*: मा च शक्रस्य वचनं

परिक्यासीः (प्रतिक्यासीः die neuere Ausg.) HARIV. 14317. — 2) fehlerhaft oder ungenau für pass. in der Bed. *eine Einbusse erleiden, Schaden nehmen, zu Schanden werden*: यदि तान्योधयिष्यामः किं वै नः परिक्यास्यति (= नङ्गयति NILAK.) MBh. 2, 2460. व्याजेन सद्विर्विक्रितो धर्मस्ते परिक्यास्यति 12, 5436. *kommen um* (abl.), *verlustig gehen*: न रागात्परिक्यास्यथः R. 7, 93, 8. — 3) pass. a) *gemieden* —, *unterlassen werden*: कैरज्ञीर्षभयाद्वात्तर्भोजनं परिक्यायते Spr. (II) 2984. भवद्भिर्न यथा यज्ञे परिक्यायते किं च न R. 1, 12, 30. *unterbleiben, ausbleiben, mangeln, fehlen*: सर्वाश्चैव क्रियास्तस्य परिक्यायन्त MBh. 13, 4752. *परिक्यायमाणसत्कार* Spr. (II) 762. *यत्किंचिदस्मद्गृहे परिक्यायते तदिच्छाम्यकृमपरिक्यायमानं* (so beide Ausgg.) भवता क्रियमाणाम् MBh. 1, 748. यथा सर्वं सुविक्रितं न किंचित्परिक्यायते R. 1, 12, 16. fg. *सेत्स्यते वीर कार्यार्थी न किंचित्परिक्यास्यते* HARIV. 3979 = 4034 = R. 5, 1, 91. न कालः कालमत्येति न कालः परिक्यायते *bleibt nicht aus* Spr. (II) 3193. — b) *schwinden, sich legen, nachlassen, aufhören*: वर्धते स्नेहः क्रोधश्च परिक्यायते Spr. (II) 5298. वर्धते क्रोधः स्नेहश्च प° 5299. उत्साहः 3769. *sein Ende erreichen*: राजवंशस्तु भर्तुर्म परिक्यास्यते R. 7, 48, 8. Tag, Nacht, Wache (प्रक्र) KATHĀS. 8, 80. 6, 123. 13, 31. 26, 25. 74, 107. 124, 185. — c) *den Kürzern ziehen, unterliegen, Schlimmes erfahren*: धर्मिष्ठाः परिक्यायते पापीयान्वर्धते ज्ञानः MBh. 3, 12855. 5, 5446. HARIV. 3090. Spr. (II) 678. 5344. न परिक्यायते (पराजीयते ed. Bomb.) प्रतिवादिना गणादासः *besiegt werden, nachstehen* MĀLATI. 12, 14. — d) *mit abl. ablassen* —, *abstehen von, untreu werden*: स्वधर्मात् MBh. 3, 16780. *kommen um*: स्वर्गात् M. 9, 254. राजवंशात् R. 2, 8, 22 (7, 17 GORR.). धर्मात् Spr. (II) 1973. शरीरधर्मकोशेभ्यः 6290. so v. a. *Nichts wissen von*: न तर्हि प्रागवस्थायाः परिक्यायते MĀLATI. 69, 18. — e) *partic. परिक्याय* (häufig °हीन geschrieben) KĀÇ. zu P. 8, 4, 29. a) *unterbleiben, fehlend*: क्रिय MBh. 13, 4753. *geschwunden*: वर्धमानपरिक्यायते तस्यै RAGH. 11, 82. °भगवदनुग्रह BUĀG. P. 5, 24, 26. — β) *sich enthaltend, es fehlen lassend an*: बालिकर्मतः MBh. 13, 4784. *ermangelnd, ohne* — *seiend*: प्रमाणात् 3, 2803. साक्षात् Spr. (II) 706. पुत्रैरपत्यैर्दरिश्च R. 3, 73, 32. अर्थेन Spr. (II) 617, v. l. किरपीः VARĀH. BRH. S. 4, 29. in comp. mit der Ergänzung: अर्थ° 16, 33. 54, 21. 47. 90. 68, 8. 19. 26. BUĀSĀP. 14. — Vgl. परिक्याय fg. — caus. 1) *unterbrechen, nicht zu Ende führen*: स्वकर्म M. 8, 206. fg. — 2) *Jmd um Etwas* (instr.) *bringen*: वृत्या परिक्यायितः BUĀG. P. 11, 22, 57.

— प्र 1) *verlassen*: रणाम् MĀRK. P. 124, 8. लोकम् VARĀH. BRH. S. 69, 36. प्रजकृत्यग्रिन् ÇAT. BR. 4, 6, 8, 6. जीवितम् MBh. 1, 4620. प्राणान्प्रकासिषम् 4, 432. धनं पुरुषः Spr. (II) 3039. Jmd: मा त्वां दीर्घाः प्रकासिषुः MBh. 2, 2846. 6, 2789. 8, 4844. R. 2, 42, 30. Spr. (II) 1471. mit einem unpersönlichen Subject: मा मायुः प्रकासीत् TBR. 1, 2, 1, 27. TS. 7, 3, 12, 1. प्राणा हि प्रजकृति (des Metrums wegen st. प्रजकृति) माम् MBh. 1, 6566. (तान्) दमा लक्ष्मीश्च धर्मश्च नचिरात्प्रजङ्गस्ततः 3, 8495. पुरुषं धनम् (nom.) Spr. (II) 3039. तमात्मवत्तं प्रजकृत्यनर्थाः 4849. *Etwas fahren lassen, aufgeben, entsagen*: अयोध्यां देवलोकं वा R. 2, 52, 49. कर्मबन्धम् BHAG. 2, 39. कामान्सर्वान् 55. पाप्मानम् 3, 41. स्वधर्मम् ŚIV. 5, 31. धर्मकामो MBh. 5, 752. काममन्यु Spr. (II) 5002. रागद्वेषो 6823. भयम् R. 4, 4, 9. शोकम् 5, 69, 28. न विद्यां प्रजकृत् (des Metrums wegen st. प्रजकृतात्) Spr. (II) 5118. प्रतिज्ञाम् so v. a. *nicht halten* MBh. 13, 6907. med. des Metrums we-